

PREDSTAVIČKI DOM
PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

n/r gosp. Mirsad Zaimović, predsjedavajući

Primljeno: 07-07-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01-	02-	1479	122

**PREDMET: NACRT ZAKONA O ZAŠTITI ŽRTAVA RATNE TORTURE U
FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Poštovani,

U skladu sa članom 163. Poslovnika o radu Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, podnosim Nacrt Zakona o zaštiti žrtava torture u Federaciji BiH.

Zbog efikasnije procedure, tekst nacrta ću blagovremno dostaviti na svim službenim jezicima u Federaciji Bosne i Hercegovine u elektronskoj i/ili printanoj formi. Također, finansijsko obrazloženje će biti utvrđeno tokom procedure. Ovaj tekst je rađen u saradnji sa Savezom logoraša u Bosni i Hercegovini, te su 54 zastupnika u Predstavničkom domu potpisom podrške podržala inicijativu za donošenjem zakona koji tretira zaštitu žrtava ratne torture u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u prilogu ovom materijalu su potpisi podrške zastupnika/zastupnica.

Sarajevo, 05. juli 2022. godine

S poštovanjem,

Amer Obradović, zastupnik u Predstavničkom domu

**PREDSTAVIČKI DOM
PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

NACRT

ZAKON

**O ZAŠTITI ŽRTAVA RATNE TORTURE
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Zakon o zaštiti žrtava ratne torture u Federaciji Bosne i Hercegovine

I PREDMET

Član 1.

(1) Ovim zakonom utvrđuju se osnovni principa zaštite žrtava ratne torture, definiše pojam i status žrtve ratne torture, vrste prava, obim i uslovi pod kojima se ostvaruju ta prava, postupak ostvarivanja, način finansiranja, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu žrtava ratne torture na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

II OSNOVNI PRINCIPI ZAŠTITE ŽRTAVA RATNE TORTURE

Član 2.

(1) Zaštita žrtava ratne torture zajednička je nadležnost Federacije i kantona.

Član 3.

(1) U skladu sa svojim finansijskim mogućnostima i potrebama žrtava ratne torture, kantoni utvrđuju, osiguravaju i proširuju obim prava utvrđenih ovim zakonom.

Član 4.

(1) U postupku ostvarivanja prava utvrđenih ovim zakonom, primjenjuju se propisi o upravnom postupku, izuzev u dijelu postupka koji je odredbama ovog zakona posebno uređen.

Član 5.

(1) Prava utvrđena ovim zakonom ne može ostvarivati osoba koja isto prava koristi po osnovu drugih propisa.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, pravo izbora povoljnijeg prava ima osoba koja ispunjava uslove za ostvarivanje prava na mjesečno lično novčano primanje po ovom zakonu, a u odnosu na isto pravo po nekom drugom propisu.

Član 6.

(1) U postupku za ostvarivanje prava iz ovog zakona, primjenjuju se načela jednakosti i ravnopravnosti, bez diskriminacije po bilo kojem osnovu.

III POJAM I STATUS ŽRTVE RATNE TORTURE

Član 7.

(1) Žrtva ratne torture je osoba koja je, tokom rata ili neposredne ratne opasnosti, počevši od 30.04.1991. do 14.02.1996. godine, od strane bilo kojih oružanih formacija (vojnih, paravojnih, policijskih, parapolijskih itd.) bila nesnovano i/ili nezakonito, bez odgovarajućeg dokumenta legitimnih organa (naloga za lišavanje slobode, odluke, rješenja i sl.) lišena slobode i zatočena u logorima i/ili drugim zatočeničkim objektima na prostoru Bosne i Hercegovine i/ili država u okruženju, a koja je logor i/ili zatočenički objekat živa napustila na bilo koji način (otpuštanjem/oslobađanjem, razmjenom, bjekstvom, deportacijom itd.).

(2) Žrtva ratne torture je i osoba koja je, tokom rata ili neposredne ratne opasnosti, počevši od 30.04.1991. do 14.02.1996. godine, od strane bilo kojih oružanih formacija

(vojnih, paravojskih, policijskih, parapolijskih itd.) bila nesnovano i/ili nezakonito, bez odgovarajućeg dokumenta legitimnih organa (naloga za lišavanje slobode, odluke, rješenja i sl.) lišena slobode i zatočena u logorima i/ili drugim zatočeničkim objektima na prostoru Bosne i Hercegovine i/ili država u okruženju, i koja je nestala i /ili ubijena u logoru ili u vezi s logorom, odnosno kojoj je posljednje poznato boravište bio logor i/ili drugi zatočenički objekat na prostoru Bosne i Hercegovine i/ili država u okruženju. (1) Status žrtve ratne torture, licima iz stava 1) i 2) ovog člana priznaje se bez obzira na okolnost da li je kod iste, nastupilo psihičko i/ili fizičko oštećenje organizma i/ili značajno narušavanje zdravlja.

Član 8.

(1) Status žrtve ratne torture priznaje se:

- a) osobi koja je neosnovano i/ili nezakonito, bez odgovarajućeg dokumenta legitimnih organa (naloga za lišavanje slobode, odluke, rješenja i sl.) lišena slobode i zatočena u logorima i/ili drugim zatočeničkim objektima na prostoru Bosne i Hercegovine i/ili država u okruženju, a koja je logor i/ili zatočenički objekat živa napustila na bilo koji način (otpuštanjem/oslobađanjem, razmjenom, bjekstvom, deportacijom itd.).
  - b) osobi koja je neosnovano i/ili nezakonito, bez odgovarajućeg dokumenta legitimnih organa (naloga za lišavanje slobode, odluke, rješenja i sl.) lišena slobode i zatočena u logorima i/ili drugim zatočeničkim objektima na prostoru Bosne i Hercegovine i/ili država u okruženju, i koja je nestala i /ili ubijena u logoru ili u vezi s logorom, odnosno kojoj je posljednje poznato boravište bio logor i/ili drugi zatočenički objekat na prostoru Bosne i Hercegovine i/ili država u okruženju.
  - c) članovima porodice osobe koja je poginula ili nestala u vezi sa događajima iz stav tačke a), b) i c) ovog člana, pod uslovom da odgovarajuća prava ne ostvaruju po nekom drugom propisu Federacije.
- (2) Status žrtve ratne torture priznaje se i civilima i pripadnicima snaga ARBiH i HVO, kao i pripadnicima bivše tzv. "Autonomne pokrajine Zapadna Bosna" iz stava 1) tačke a), b) i c) ovog člana, ukoliko odgovarajuća prava ne ostvaruju po propisima o pravima branilaca i njihovih porodica Federacije.

IV VRSTE PRAVA I OSNOVNI USLOVI ZA NJIHOVO OSTVARIVANJE

Član 9.

(1) Žrtve ratne torture ostvaruju slijedeća prava

- a) mjesečno lično novčano primanje,
- b) dodatak za njegu i pomoć drugog lica
- c) ortopedski dodatak,
- d) porodičnu naknadu,
- e) zdravstveno osiguranje, medicinska rehabilitacija, pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala,
- f) osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija, dokvalifikacija),
- g) prioritetno zapošljavanje,
- h) prioritetno stambeno zbrinjavanje,
- i) psihološku i pravnu pomoć i podršku.

- (2) Prava iz tačke a) do tačke e) ostvaruju se po ovom zakonu i finansiraju iz federalnog i kantonalnih budžeta i to u omjeru 70% iz federalnog i 30% iz kantonalnih budžeta.
- (3) Prava iz tačke f) do tačke i) ostvaruju se u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti, zaštiti porodica sa djecom i zapošljavanju a finansiraju se iz kantonalnih budžeta.

Član 10.

- (1) Prava utvrđena ovim zakonom ostvaruju i koriste državljani Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na prostoru Federacije.
- (2) Zahtjev za ostvarivanje prava po ovom zakonu može podnijeti državljanin Bosne i Hercegovine, koji je, najmanje šest mjeseci prije stupanja na snagu ovog zakona, imao mjesto prebivališta na prostoru Federacije.
- (3) Korisnik prava po ovom zakonu, promjenom mjesta prebivališta na područje Republike Srpske ili Brčko Distrikta BiH, zadržava ostvareno pravo, ukoliko isto ne koristi ili ne može ostvariti po propisima na području novog mjesta prebivališta.
- (4) Strani državljani ostvaruju prava utvrđena ovim zakonom, ako po istom osnovu ne ostvaruju prava od države čiji su državljani ili države na čijem teritoriju imaju prebivalište.
- (5) Korisniku prava po ovom zakonu, sa privremenim boravištem na teritoriji Federacije, po povratku u svoje ranije mjesto prebivališta u Republici Srpskoj ili Brčko Distriktu BiH, osigurati će se dalje ostvarivanje prava koja su, po odredbama ovog zakona, imali u mjestu privremenog boravišta.
- (6) Prava utvrđena ovim zakonom mogu ostvariti i državljani Bosne i Hercegovine koji su, počev od 30.04.1991. godine pa do dana stupanja na snagu ovog zakona, odnosno u okviru rokova za podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava po istom, imala prijavljeno prebivalište ili privremeno boravište na teritoriji Federacije, a koji su se, u bilo koje vrijeme unutar rokova utvrđenih ovim stavom, vratili u svoja mjesta prebivališta na područje Republike Srpske ili Brčko Distrikta BiH.
- (7) O ostvarivanju prava iz stava (3), (5) i (6) ovog člana, rješava nadležna općinska služba prema mjestu posljednjeg prebivališta ili privremenog boravka.

Član 11.

- (1) Prava utvrđena ovim zakonom ne može ostvarivati lice koje je, pravomoćnom sudskom presudom osuđeno za krivična djela protiv ustavnog poretka Bosne i Hercegovine ili Federacije, i krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava/ratnih zločina.
- (2) Lice kojem je priznato pravo na novčana primanja po ovom zakonu (član 10. stav (1) tačka a) do e), a koje je kasnije, pravosnažnom sudskom presudom osuđeno za krivična djela iz stava (1) ovog člana, gubi ostvarena prava na novčana primanja po ovom zakonu, dok ostala eventualno ostvarena prava po ovom zakonu, zadržava.
- (3) Prestanak prava iz stava (2) ovog člana utvrdit će se posebnim rješenjem zaključno sa danom pravomoćnosti presude.
- (4) Licu koje je ostvarilo pravo na novčana primanja po ovom zakonu, a protiv kojeg je pokrenut krivični postupak zbog krivičnih djela iz stava (1) ovog člana, obustavlja se isplata novčanih primanja za vrijeme do okončanja tog postupka, o čemu prvostepeni organ donosi posebno rješenje.
- (5) Obustavljena novčana primanja isplatit će se licu iz stava 4. ovog člana ukoliko krivični postupak protiv njega bude pravomoćnom odlukom suda obustavljen, ili ako korisnik prava pravomoćnom presudom suda bude oslobođen optužbe, odnosno ako optužba protiv njega bude odbijena, ali ne zbog nenadležnosti suda.

Član 12.

(1) Korisniku prava po ovom zakonu, osuđenom pravomoćnom sudskom presudom na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže, ne pripadaju ta prava za vrijeme dok se nalazi na izdržavanju kazne.

(2) Ako se korisnik mjesečnih novčanih primanja nalazi u pritvoru, članovima porodice koje korisnik izdržava, za vrijeme trajanja pritvora, isplaćuje se polovina tih primanja.

(3) Zadržana polovina primanja isplatit će se korisniku ukoliko krivično postupak protiv njega bude pravomoćnom odlukom suda obustavljen, ili ako korisnik prava pravomoćnom presudom suda bude oslobođen optužbe, odnosno ako optužba protiv njega bude odbijena, ali ne zbog nenedležnosti suda.

Član 13.

(1) Prava utvrđena ovim zakonom ne mogu se prenositi na druge osobe, niti se mogu nasljeđivati.

(2) Dospjeli a neisplaćeni iznosi novčanih primanja utvrđeni ovim zakonom, čine dio ostavinske mase i isplaćuju se u skladu sa odlukom suda donesenom u ostavinskom postupku.

V OSNOVICA

Član 14.

Osnovica za obračun novčanih primanja iz člana 10. stav (1) tačka a) do e) ovog zakona, iznosi 50% od osnovice utvrđene važećim federalnim propisima o pravima branilaca i članova njihovih porodica.

Član 15.

Osnovica za žrtve ratne torture propisana ovim zakonom usklađuje se sa kretanjem osnovice korisnika prava po propisima o pravima branilaca i članova njihovih porodica.

VI PRAVA PO OSNOVU STATUSA ŽRTVE RATNE TORTURE

Član 16.

(1) Po osnovu priznatog statusa, žrtve ratne torture, u skladu sa ovim zakonom, bezuslovno ostvaruju pravo na:

a) mjesečno lično novčano primanje.

(2) Po osnovu priznatog statusa, žrtve ratne torture, ukoliko isto nisu ostvarilo po nekim drugim propisima Federacije, u skladu sa ovim zakonom, mogu ostvariti pravo na

a) dodatak za njegu i pomoć drugog lica i

b) ortopedski dodatak.

Član 17.

(1) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje statusa žrtve ratne torture je 24 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona,

Član 18.

Pravo na dodatak za njegu i pomoć od strane drugo lica, pravo na ortopedski dodatak kao i nesposobnost za privređivanje, utvrđuju se na osnovu nalaza i mišljenja nadležne

institucije iz područja medicine i medicinskog vještačenja, određene propisom Federalnog ministra rada i socijalne politike.

A MJESEČNO LIČNO NOVČANO PRIMANJE

Član 19.

(1) Pravo na mjesečno lično novčano primanje ostvaruje lice kojem je priznat status žrtve ratne torture temeljem ovog zakona.

(2) Mjesečno lično novčano primanje utvrđuje se u mjesečnom iznosu za lice kojemu je priznat status žrtve ratne torture, i to u iznosu 40% od osnovice utvrđene važećim federalnim propisima o pravima branilaca i članova njihovih porodica iz člana 14. ovog zakona

B DODATAK ZA NJEGU I POMOĆ OD DRUGOG LICA

Član 20.

Pravo na dodatak za njegu i pomoć od drugog lica ostvaruje lice kod kojeg je procenat oštećenja organizma utvrđen u visini od minimalno 80%.

a) Dodatak za njegu i pomoć od drugog lica određuje se u mjesečnom iznosu prema odgovarajućem stepenu dodatka za njegu i pomoć drugog lica, u procentu od utvrđene osnovice iz člana 14. ovog zakona, u visini od 80% od osnovice.

C ORTOPEDSKI DODATAK

Član 21.

(1) Pravo na ortopedski dodatak ostvaruje lice kod kojeg je, tokom zatočenja u logorima i / ili zatvorima i drugim zatočeničkim objektima, ili u vezi s tim, nastupilo oštećenje organizma, rana, povreda i / ili ozljeda koja je prouzrokovala amputaciju ekstremiteta ili teško oštećenje funkcije ekstremiteta ili potpuni gubitak vida na oba oka.

(2) Ortopedski dodatak određuje se u mjesečnom iznosu prema odgovarajućem stepenu ortopedskog dodatka, u procentu od utvrđene osnovice iz člana 14. ovog zakona, u visini od 30 % od osnovice.

VII PRAVO NA PORODIČNU NAKNADU PO OSNOVU POGIBIJE III NESTANKA ČLANA PORODICE

Član 22.

(1) Pravo na porodičnu naknadu ostvaruju članovi porodice osobe koja je ubijena/poginula ili nestala tokom zatočenja u logorima i / ili zatvorima i drugim zatočeničkim objektima, ili u vezi sa zatočenjem, u okolnostima iz člana 8. stav (1) tačka c) ovog zakona.

(2) Pravo na porodičnu naknadu, pod istim uslovima, ostvaruju i članovi porodice osobe iz člana 8. stav (2) ovog zakona kojoj je priznat status civilne žrtve rata.

Član 23.

(1) Krajnji rok za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje statusa žrtve ratne torture po osnovu ubistva/pogibije ili nestanka člana porodice je 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Za lica iz člana 26. stav (1) tačka a), rok iz stava 1) ovog člana računa se od dana nastupanja činjenice koja je, odredbama ovog zakona, predviđena kao uslov za ostvarivanje ovog prava.

Član 24.

(1) Pravo na porodičnu naknadu, u skladu sa uslovima propisanim ovim zakonom, imaju i članovi porodice žrtve ratne torture, koja je do smrti koristila dodatak za njegu i pomoć od drugog lica, pod uslovom da je smrt žrtve ratne torture posljedica rane, povrede, ozljede ili bolesti po osnovu koje joj je to pravo utvrđeno ovim zakonom.

(2) Ispunjenost uslova iz stava (1) ovog člana utvrđuje se na osnovu provedenog medicinskog vještačenja i odgovarajućeg nalaza, ocjene i mišljenja nadležnog organa.

Član 25.

Pravo na porodičnu naknadu, u skladu sa odredbama ovog zakona, mogu ostvariti slijedeći članovi porodice žrtve ratne torture:

- a) bračni drug,
- b) djeca rođena u braku i van braka, usvojenici i pastorčad,
- c) roditelji i usvojitelji,
- d) očuh i maćeha,
- e) vanbračni drug neoženjene žrtve ratne torture, s kojom ima djecu i s kojom je živio do njene smrti u zajedničkom domaćinstvu najmanje jednu godinu.

Član 26.

Članovi porodice žrtve ratne torture, pravo na porodičnu naknadu mogu ostvariti pod slijedećim uslovima:

- a) udovica - kada navršši 55 godina života ili udovac - kada navršši 65 godina života, a i prije navršenih 55 godina, odnosno 65 godina života, ako su nesposobni za privređivanje,
- b) djeca, usvojenici i pastorčad - do navršene 15. godine života, odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovnog školovanja, najkasnije do navršene 25. godine života, a ako su nesposobna za privređivanje sve dok ta nesposobnost traje, pod uslovom da je nesposobnost nastupila prije navršene 15 godine života, odnosno za vrijeme redovnog školovanja a prije navršene 25 godine života.
Lice čije je školovanje prekinuto zbog bolesti, može koristiti pravo na porodičnu naknadu i za vrijeme trajanja bolesti do navršene 25. godine života, a nakon toga, ukoliko je lice nastavilo redovno školovanje, najduže još za onoliko vremena koliko je zbog bolesti izgubilo od redovnog školovanja, pod uslovom da je redovno školovanje nastavljeno prije navršene 25. godine života.
- c) bračni drug ima pravo na porodičnu naknadu kao sauživalac sa licima iz tačke b) ovog člana, bez obzira na uslove iz tačke a) ovog člana, sve dok ijedno lice iz tačke b) ovog člana ima pravo na porodičnu naknadu.
- d) bračni drug gubi prava po ovom zakonu ako je napustio djecu s kojom koristi prava kao sauživalac, zanemario njihovo izdržavanje, podizanje i odgoj. Ta prava mogu se ponovo uspostaviti ako bračni drug nastavi obavljati roditeljske dužnosti za vrijeme dok se djeca koriste pravima u skladu sa ovim zakonom.
- e) lica iz člana 25. stav (1) tačka e) ovog zakona ostvaruju prava pod uslovima i na način kao i lica iz stava (1) tačka a) istog člana ovog zakona.
- f) roditelji i usvojioca imaju pravo na porodičnu naknadu, iako su članovi uže porodice ostvarili to pravo.

g) očuh i maćeha, koji su sa žrtvom ratne torture živjeli u zajedničkom domaćinstvu najmanje jednu godinu prije njene smrti ili nestanka, imaju pravo na porodičnu naknadu, ukoliko nema lica iz tačke f) ovog člana.

h) očuh, maćeha i usvojitelj koji, u skladu sa ovim zakonom, ispunjavaju uslova za priznavanje prava na porodičnu naknadu, imaju preče pravo od roditelja koji nije izvršavao roditeljsku dužnost prema licu u odnosu na koje se to pravo izvodi.

i) svi članovi porodice koji po osnovu pogibije ili nestanka lica ostvaruju pravo na porodičnu naknadu, smatraju se sauživaocima u odnosu na to lice i pravo koje ostvaruju.

j) ako pravo na porodičnu naknadu ostvaruju dva ili više članova porodice, porodična naknada pripada im kao sauživaocima u jednakim dijelovima.

k) lice koje ispunjava uslove za priznavanje prava na ličnu i na porodičnu naknadu po osnovu dva ili više lica, ima pravo na ličnu i na jednu polovinu pripadajućeg dijela porodične naknade za svako od tih lica.

l) članovi porodice koji ispunjavaju uslove za priznavanje prava na porodičnu naknadu po osnovu dva ili više lica, poginulih, umrlih ili nestalih u vezi sa ratnim događanjima, imaju pravo na porodičnu naknadu za jedno lice i na po jednu polovinu porodične naknade za svako slijedeće lice.

Član 27.

Porodična naknada utvrđuje se u mjesečnom iznosu od osnovice iz člana 14. ovog zakona, i to:

- a) za jednog člana porodice u visini od 50 % od osnovice,
- b) za dva člana porodice u visini od 55 % od osnovice,
- c) za tri člana porodice u visini od 60 % od osnovice,
- d) za četiri i više članova porodice u visini od 65 % od osnovice.

VIII POSTUPAK OSTVARIVANJA PRAVA

Član 28.

O pravima i statusu iz člana 9. ovog zakona rješava u prvom stepenu nadležna općinska služba za upravu (u daljem tekstu: nadležni općinski organ), prema mjestu prebivališta ili boravišta podnosioca zahtjeva, a o žalbama protiv rješenja donesenih u prvom stepenu rješava nadležni kantonalni organ uprave.

Član 29.

(1) Rješenje donijeto u prvom stepenu kojim je podnosiocu zahtjeva priznato pravo na osnovu ovog zakona, podliježe reviziji.

(2) Reviziji podliježe i rješenje kojim je podnosiocu zahtjeva utvrđen status žrtve ratne torture, iako mu istim rješenjem nije priznato niti jedno od prava iz člana 9. stav (1) tačka a) do e) ovog zakona.

(3) Reviziju, po službenoj dužnosti, vrši nadležni kantonalni organ uprave.

(4) U postupku revizije, nadležni kantonalni organ uprave može dati saglasnost na prvostepeno rješenje, može ga izmjeniti, poništiti, ukinuti i sam drugačije riješiti upravnu stvar, ili predmet vratiti prvostepenom organu na ponovni postupak.

(5) Ako je, protiv rješenja prvostepenog organa izjavljena žalba, o reviziji i žalbi rješava se istim rješenjem.

(6) Ako protiv rješenja iz stava 1. ovog člana nije izjavljena žalba, prvostepeni organ koji je donio to rješenje, dostavit će ga, zajedno sa spisima predmeta, organu nadležnom za reviziju, u roku od osam dana od dana isteka roka za žalbu.

(7) Revizija odlaže izvršenje rješenja.

Član 30.

(1) Dokazivanje u postupku utvrđivanja statusa žrtve ratne torture, u skladu sa članom 8. ovog zakona, vrši se pisanim dokaznim sredstvima izdatim u skladu sa propisima o upravnom postupku.

(2) Pisanim dokaznim sredstvima iz stava 1) ovog člana, smatrat će se potvrde/uvjerenja Komisije za traženje nestalih BiH/Instituta za nestale osobe BiH i certifikati Međunarodnog komiteta Crvenog krsta

(3) Pisanim dokaznim sredstvima iz stava 1) ovog člana, smatrat će se i drugi dokazi i dokumentacija izdata od strane nadležnih institucija i međunarodnih, inostranih i domaćih, organizacija koja nedvojbeno potvrđuje nastanak okolnosti iz člana 8. ovog zakona.

(4) Pisanim dokaznim sredstvima iz stava (1) ovog člana smatrat će se i dokumentacija izdata od strane udruženja građana koja se bave pružanjem pomoći licima iz člana 9. ovog zakona, ovlaštenih u postupku akreditacije koji provodi Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(5) Prilikom ostvarenja prava iz člana 9. stava (1) tačke b) i c) ovog zakona, u obzir će se uzeti i medicinska dokumentacija o liječenju izdata neposredno nakon nastanka oštećenja organizma kao i naknadno izdata medicinska dokumentacija na temelju koje se, sa sigurnošću može utvrditi da je oštećenje organizma nastalo u vezi sa okolnostima iz člana 8. ovog zakona.

(6) Sva dostavljena dokumentacija je predmet provjere i revizije.

(7) U roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, Federalni ministar pravde (u daljem tekstu: Federalni ministar) će podzakonskim aktom, bliže regulirati sva ostala pitanja koja se odnose pa priznavanje statusa žrtve ratne torture.

Član 31.

(1) Troškovi postupka za ostvarivanje prava po ovom zakonu padaju na teret organa koji vodi postupak.

(2) Troškovi postupka za lica iz člana 16. stav (2) tačka b) ovog zakona padaju na teret podnosioca zahtjeva, izuzev ukoliko mu, nakon provedenog postupka, bude utvrđeno pogoršanje zdravstvenog stanja, u kojem slučaju ima pravo na refundaciju troškova.

(3) Refundacija troškova i stava (2) ovog člana pada na teret budžeta kantona u kojem lice ima prebivalište u momentu podnošenja zahtjeva ili Kantona u kojem je imalo posljednje prijavljeno prebivalište na teritoriji Federacije, ako se radi licu obuhvaćenom članom 10. stav (6) ovog zakona.

IX POSEBNE ODREDBE

Član 32.

Prava po ovom zakonu pripadaju žrtvi ratne torture (u daljem tekstu: korisnik) od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za priznavanje tih prava.

Član 33.

Novčana primanja utvrđena na osnovu ovog zakona isplaćuju se u mjesečnim iznosima, u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

Član 34.

Korisnici prava dužni su, mjerodavnom tijelu prijaviti svaku nastalu promjenu od uticaja na mogućnosti ili obim korištenja prava po ovom zakonu, i to u roku od najkasnije 15 dana od dana nastanka promjene.

Član 35.

- (1) Isplate po ovom zakonu za žrtve ratne torture vrši nadležni kantonalni organ uprave.
- (2) U cilju osiguranja redovnih isplata mjesečnih novčanih naknada korisnicima, dio sredstava koji se isplaćuje iz federalnog budžeta, doznačit će se nadležnom kantonalnom organu uprave prema iznosu finansijskog zahtjeva koji taj organ mjesečno podnosi Federalnom ministarstvu pravde.
- (3) Kontrola utroška doznačenog federalnog dijela sredstava iz stava (2) ovog člana vrši se u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.
- (4) Ukoliko se, u postupku kontrole utvrdi da je ukupan iznos doznačenog federalnog dijela sredstava viši ili manji od iznosa koji je ovim zakonom predviđen kao udio Federacije, korekcija isplaćenog iznosa vrši se u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.
- (5) Korekcija iz stava (4) ovog člana vrši se umanjnjem ili uvećanjem isplate federalnog dijela sredstava za tekući mjesec, u odnosu na dostavljeni finansijski zahtjev nadležnog kantonalnog organa uprave.

Član 36.

- (1) Nadležni općinski organ vodi evidenciju o korisnicima i izvršenim isplatama prema ovom zakonu i dostavlja nedležnom kantonalnom organu uprave mjesečne zbirne izvještaje o broju korisnik, iznosu naknada i isplatama.
- (2) Nadležni općinski organ odgovoran je za kontrolu, praćenje i evidentiranje svih promjena od uticaja na ostvarivanje prava korisnika, a posebno u odnosu na činjenicu smrti korisnika prava.

Član 37.

- (1) Osoba kojoj su isplaćena novčana primanja po ovom zakonu a koja na to nije imala pravo, ili osoba koja je ovim sredstvima u svojstvu nasljednika ili punomoćnika nezakonito raspolagala, dužna je vratiti na ovaj način primljeni iznos.
- (2) Ukoliko povrat neosnovano isplaćenih sredstava iz stava (1) ovog člana nije moguće izvršiti dobrovoljno/sporazumno, povrat sredstava zahtijevati će se tužbom koju, kao drugostepeni organ u postupku, podnosi nadležno kantonalni ministarstvo.

Član 38.

- (1) Isplate mjesečnih novčanih primanja za ostvarivanje prava iz člana 9. stav (1) tačka a) do e) ovog zakona izvršit će se na osnovu planiranih sredstava za tekuću budžetsku godinu.
- (2) Ukoliko planirana sredstva za tekuću budžetsku godinu budu nedovoljna za isplatu novčanih primanja iz člana 9. stav 1. tačka a) do e) ovog zakona, raspoloživa sredstva dijele se sa iznosom potrebnim za isplatu i određuje koeficijent za mjesečna davanja, koji ostaje na snazi do rebalansa budžeta ili usvajanja novog budžeta.
- (3) Odluku o smanjenju koeficijenta donosi Vlada Federacije ili Vlada kantona u čijem budžetu je utvrđen nedostatak potrebnih sredstava i to u odnosu na dio sredstava za čiju isplatu je odgovorna.
- (4) Isplate mjesečnih novčanih primanja izvršene na način utvrđen u stavu (2) i (3) ovog člana ne smatraju se konačnim, već su Vlada Federacije i/ili Vlada kantona, koji su donijeli odluku u smanjenju koeficijenta iz razloga nedostatka sredstava za isplatu mjesečnih novčanih primanja po ovom zakonu, dužne da prethodno umanjena sredstva

planiraju rebalansom budžeta i/ili novim budžetom i ista sredstva korisnicima prioritetno isplate uz prvu narednu isplatu novčanih primanja nakon usvajanja rebalansa i/ili novog budžeta.

Član 39.

(1) U cilju ostvarivanja boljeg položaja i zaštite civilnih žrtava rata, nadležni organi Federacije, kantona i općina ostvaruju, podržavaju i potiču saradnju sa reprezentativnim organizacijama žrtava ratne torture.

(2) Postupak i uslovi sticanja statusa organizacije žrtava ratne torture i statusa reprezentativne organizacije žrtava ratne torture, područje djelovanja, finansiranje kao i sva druga pitanja od značaja za njihovo funkcioniranje, regulirat će se zakonom koji uređuje pitanja osnivanja i rada organizacija i reprezentativnih organizacija iz oblasti zaštite žrtava ratne torture Federacije BiH.

X NADZOR

Član 40.

(1) Nadzor nad primjenom ovog zakona i podzakonskih propisa iz člana 30. stav (7), vrše Federalno ministarstvo pravde i nadležni kantonalni organi uprave, svako u okviru svoje nadležnosti.

(2) Kontrolu namjenskog utroška sredstava koja su, u skladu sa odredbama ovog zakona, namjenjena za ostvarivanje prava žrtava ratne torture, a koja se osiguravaju iz federalnog budžeta, vrši Federalno ministarstvo finansija.

(3) Federalno ministarstvo pravde prikuplja i obrađuje podatke te vodi evidencije o ličnim podacima podnosioca zahtjeva i korisnika prava, a koji su podaci neophodni za ostvarivanje prava utvrđenih ovim zakonom, uključujući i njihov jedinstveni matični broj.

(4) Lični podaci iz stava (3) ovog člana mogu se unositi u isprave kojima se rješava o pravima utvrđenim ovim zakonom.

Član 41.

(1) Nadzor nad primjenom kantonalnih zakona donesenih saglasno ovom zakonu, kao i podzakonskih propisa i općih akata donesenih na osnovu tih zakona, vrše nadležni kantonalni organi uprave.

(2) Kontrolu namjenskog utroška sredstava koji su u skladu s odredbama ovog zakona namjenjena za ostvarivanje prava žrtava ratne torture, a osiguravaju se iz kantonalnih budžeta, vrše nadležni kantonalni organi uprave.

Član 42.

Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona i podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona vrši nadležni kantonalni inspektor za oblast socijalne zaštite.

XI KAZNE NE ODREDBE

Član 43.

(1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ustanova ako:

a) korisniku, protivno odredbama ovog zakona, uskrati ili ograniči prava koja mu pripadaju,

b) Omogući korištenje prava osobi kojoj pravo ne pripada po ovom zakonu ili joj ne pripada u tom obimu.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi i to novčanom kaznom od 100,00 KM do 400,00 KM.

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 44.

Nadležna tijela kantona će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, izraditi odgovarajuće podzakonske akte i propise potrebne za implementaciju ovog zakona, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 45.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O ZAŠTITI ŽRTAVA RATNE TORTURE U FBiH

I - USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana III.2.e/, u vezi sa članom III-3.(3). Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da

federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike.

Prema odredbama član a III.2.e/ i člana III.3./1/ i /2/ Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su zajednički nadležni sa socijalnu politiku, u koju oblast spada i zaštita osoba sa invaliditetom. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti, kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III.3. (4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne zaštite (član III.4.j)).

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Zaštita žrtava ratne torture trenutno nije regulirana odredbama niti jednog zakonskog rješenja na nivou FBiH niti BiH, iako je inicijativa za usvajanje istog na nivou Bosne i Hercegovine živa još od 2004. godine, kada je Komitet protiv torture UN prvi put uputio preporuke Bosni i Hercegovini da ovaj problem riješi.

Shodno navedenom, svjesni činjenice da je zakon na nivou Bosne i Hercegovine samo pusta želja, a imajući u vidu krajnju potrebu da se status žrtava ratne torture napokon riješi na kakav-takav način, a obzirom da je to entitet RS uradio još 2018. godine, vrijeme je da i FBiH pokaže minimum obzira prema ovoj kategoriji.

III - OBJAŠNJENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA U ZAKONU

1) Članom 1. Zakona definiše se ukratko sadržaj predmetnog propisa u smislu da isti regulira sva pitanja od značaja za kategoriju žrtava ratne torture, u dijelu koji se odnosi na ostvarivanje prava koja su im ovim propisom zagarantovana.

2) Članom 2. ističe se da zaštita žrtava ratne torture, predstavlja zajedničku nadležnost Federacije i Kantona.

3) Članom 3. predloženog teksta zakona ostavlja se mogućnost da kantoni, u skladu sa svojom nadležnošću i raspoloživim sredstvima, za žrtve ratne torture, utvrde i druga prava koja nisu predviđena ovim zakonom, odnosno da prošire obim postojećih prava u skladu sa potrebama ove populacije.

4) U članu 4. utvrđena je obaveza primjene važećeg Zakona o upravnom postupku, izuzev kada su u pitanju posebne odredbe ovog zakona, a kojim je, provođenje određenih radnji u postupku, drugačije regulirano.

5) Članom 5. Zakona, za određene kategorije je ostavljena mogućnost izbora korištenja za njih povoljnijeg prava,

6) Članom 6. predviđen a je zabrana diskriminacije po bilo kojem osnovu te obaveza poštovanja načela rodne jednakopravnosti.

7) Članom 7. do 9. definiše se pojam i status žrtve ratne torture, pri čemu je period rata i neposredne ratne opasnosti definisan na način da je isti usklađen sa važećim propisom o nestalim licima. U članu 9. civilne žrtve ratne torture su grupisane po osnovu za sticanje statusa, u smislu da li je osnov neosnovano lišenje slobode i zatočenje u logorima, oštećenje organizma ili gubitak člana porodice.

8) U poglavlju IV, član 9. do člana 13. definirana su prava žrtava ratne torture, te osnovni uslovi za njihovo ostvarivanje, kao npr. državljanstvo, prebivalište, povratak u RS i Brčko Distrikt BiH, eventualne osude i sl.

Pomenute odredbe su uglavnom bile na isti način sadržane i u važećem propisu o zaštiti civilnih žrtava rata. Ovim odredbama je sada jasno precizirano da se prava po ovom

zakonu (mjesečno lično novčano primanje, dodatak za njegu i pomoć drugog lica, ortopedski dodatak i porodična naknada), ostvaruju u jedinstvenom omjeru 70% / 30 % - Federacija / Kanton.

9) Članom 14. i 15. predloženog teksta definisana je osnovica za obračun primanja i ista je utvrđena u iznosu od 50 % od osnovice za kategoriju branilaca i članova njihovih porodica.

10) U članovima 16., 17. i 18. sadržane su osnovne odredbe u vezi sa ostvarivanjem prava po osnovu statusa žrtve ratne torture. Rok za podnošenje zahtjeva za ostvarivanjem prava po ovom zakonu utvrđen je u iznosu od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, koji period je ostavljen kao krajnji datum za podnošenje zahtjeva za ostvarenje statusa i prava po istom.

11) Članom 19. do člana 21. definirana su posebna prava koja civilne žrtve rata mogu ostvariti, pri čemu se iznos naknade utvrđuje direktnim računanjem tačno utvrđenog procenta od osnovice za kategoriju žrtava ratne torture.

12) Članovima 22. do 27. definisani su uslovi za ostvarivanje prava na porodičnu naknadu, uz eliminisanje prihodovnog cenzusa, koji za ovu kategoriju nije predviđen. Također je, za ova lica, utvrđen i krajnji rok za podnošenje zahtjeva, dvije godina od dana stupanja na snagu ovog zakona, sa posebnim rokom za supružnike i vanbračne drugove poginulog, kod kojih ovaj rok teče od dana kada se steknu uslovi za podnošenje zahtjeva za ostvarivanje ovog prava.

13) Poglavlje VIII predloženog teksta, članovi 28. do 31., sadrži odredbe koje uređuje postupak za ostvarivanje ovim propisom utvrđenih prava. Predviđena je mogućnost da udruženja koja imaju akreditaciju ministarstva, mogu izdavati uvjerenja zatočeništvu u logoru, te je ova obaveza sada predviđena u zakonu, dok je do sada bila utvrđena podzakonskim aktom Ministarstva. Troškovi postupka prilikom podnošenja zahtjeva za utvrđivanja pogoršanja zdravstvenog stanja kod prava na ortopedski dodatak, padaju na teret podnositelja zahtjeva, ali koji ima pravo na refundiranje istih ukoliko se traženo pogoršanje zdravstvenog stanja i utvrdi.

14) Poglavlje IX - Posebne odredbe, sadrži sve specifične odredbe koje se uglavnom odnose na postupak isplate i kontrole isplata novčanih sredstava za propisane naknade, uključujući i postupak povrata eventualno neosnovano isplaćenih sredstava. Naglašena je i obaveza prvostepenih organa da vode evidencije o svim promjenama koje su od uticaja na obim i korištenje prava.

U ovom dijelu zakona predviđena je i saradnja vladinog i nevladinog sektora, odnosno saradnja nadležnih općinskih, kantonalnih i federalnih organa sa organizacijama koje se bore za prava žrtava ratne torture, tj. njihovim reprezentativnim predstavnicima, pri čemu će se isto regulirati zakonom koji je također u proceduri, a koji se odnosi na sve organizacije osoba sa invaliditetom i organizacije civilnih žrtava rata.

15) Poglavlje X sadrži odredbe koje se odnose na vršenje nadzora nad ovim zakonom u kojem dijelu je predviđeno da isti vrši Federalno ministarstvo i nadležna kantonalna ministarstva, iz razloga jer se na nivou kantona obavlja kompletan postupak priznavanja prava i isplate naknada, uključujući i osiguranje dijela sredstava, dok u istom postupku Federacije učestvuje u dijelu koji se odnosi na osiguranje sredstava i odgovorna je za njihov namjenski utrošak. U ovom dijelu je također predviđeno da inspekcijски nadzor vrše kantonalni inspektori iz oblasti socijalne zaštite, pri čemu je trenutno ova odredba upitna u smislu nepostojanja inspektora iz ove oblasti na području svih kantona, a imajući u vidu da isti federalnim propisom nisu predviđeni.

16) Kaznene odredbe predviđene su članom 43.

Kada je u pitanju provođenje predmetnog zakona posebno su značajne njegove prelazne i završne odredbe, u smislu njegove pravilne primjene. Naime, članom 44. stav (1)

predviđeno je da svi nadležni prvostepeni organi, u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona, izrade i usvoje odgovarajuće propise radi lakše implementacije ovog zakona.

IV - FINANSIJSKE IMPLIKACIJE PREDLOŽENIH IZMJENA

Provođenje ovog zakona zahtjevati će dodatna finansijska izdvajanja i kada su u pitanju budžeti kantona i Budžet Federacije.

Primjenom ovih odredbi, uspostavio bi se pravilan omjer izdvajanja budžetskih sredstava za ovu namjenu.

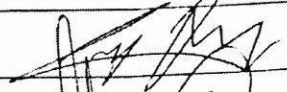
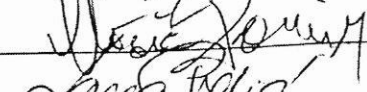
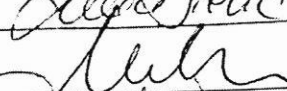
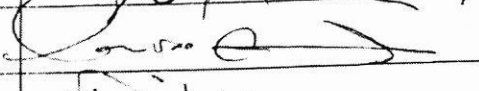

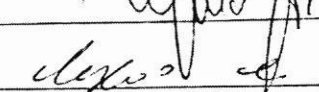
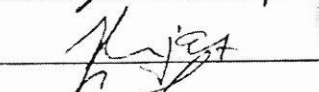

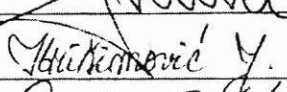

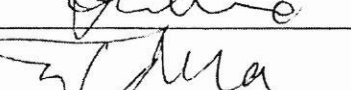
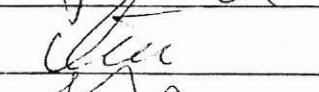

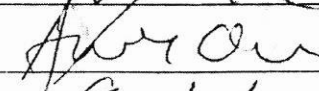
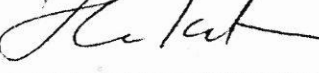

Dalje, kako ovaj zakon eliminiše prihodovni cenzus, isto će također uzrokovati dodatne rashode kako za kantone tako i za Federaciju.

Procjena na temelju evidencija iz SOTAC baze podataka je da bi primjena ovih zakonskih odredbi, uzrokovala godišnje povećanje rashoda za Federaciju u iznosu od oko cca _____ KM, a za kantone u ukupnom iznosu od _____ KM, u rasponu od _____ do _____ KM.

Pregled svih rashoda ovog zakona dat je u tabelarnom prikazu ispod - Godišnja kalkulacija uvećanih rashoda na nivou Federacije i pojedinačno po kantonima.

**INICIJATIVA
ZA DONOŠENJE ZAKONA O ŽRTVAMA RATNE TORTURE
U FEDERACIJI BIH**

Potpisi podrške zastupnica/zastupnika u Zastupničkom domu Parlamenta FBiH
28.06.2022.

	IME I PREZIME	POTPIS
1	IRFAN ĐEKIĆ	
2	DANKA MAŠIĆ	
3	LANA PRKIĆ	
4	Miomirka Melent	
5	Mirsad Čaradžić	
6	Hajrudin 'Ziko'	
7	MIRSAĐ PRKIĆ	
8	ITARINA TUJANOVIC	
9	NIJAZ HELEZ	
10	Boro Ikić	
11	AMIRAHMED GRUŽIĆ	
12	JASMINKA IBRIŠIMOVIĆ	
13	Salmir Kaplan	
14	JASMINA ZUBIĆ	
15	Teo David	
16	Devad Aden	
17	ANA LOJIĆ	
18	ISMET OSMANOVIĆ	
19	Husein Bojčić	
20	AMER OBRADOVIĆ	
21	ALMA KRATINA	

22	SAMER RESOVIĆ	
23	MUSIKATA HRVIĆ	
24	AHMED DUBOVA	
25	Sabrina Čubić	
26	Nazihaz Požder	
27	Anela Kešunović	
28	Janda Prašonić Gudro	
29	Čeraga Đukić	
30	MAJRA DAIČBEGOVIĆ	
31	ASIM KAMBER	
32	ABDIĆ HAMDINA	
33	ADIS ARAPović	
34	Bahirudin Šarić	
35	ANOR MAŠOVIĆ	
36	Saliko Zildžić	
37	MELIHA BİDŽIĆ	
38	elira Čižević	
39	ZLATKO ERČEGović	
40	SAFOR DEDIĆ	
41	JACIĆ	
42	GORAN AJDAMUŠIĆ	
43	Enad Kabele	
44	ZLATKO KRAVIĆ	
45	NIKAS ČOČKA	
46	ZIJAT MUŠIĆ	

47	MIRLAN ZAIMOVIC	
48	ADIN HUREMOVIC	<i>Adin Huremovic</i>
49	HASAN MURATOVIC	<i>Hasan</i>
50	Zerol Mujic	<i>Zerol</i>
51	Nedžad (Edi)	<i>Nedžad</i>
52	SAMIRA BEGIC	<i>Samira B</i>
53	MUTO HADIC	<i>Muto</i>
54	ADNAN EFENDIC	<i>Adnan</i>
55		
56		
57		
58		
59		
60		
61		
62		
63		
64		
65		
66		
67		
68		
69		
70		